

# POMPEJI

## Egy (film)kultúra bukása

22

Ábrahám Ádám

© Constantin Film / Screen Gems

A filmkészítők egyik legjobban kedvelt műfaja kétség kívül a katasztrófafilm. A másik ugyancsak népszerű zsáner a „történelmi”, de inkább fogalmazzunk úgy, hogy a múltban játszódó film. Ha a kettőt egyesítjük, akkor valami igazán kiváló dolog születhet, nemde?

Valahogy így gondolhatta Paul W. S. Anderson, amikor 2010 környékén éppen legújabb filmjén agyalva a hírekben megszólaltatott az izlandi Eyjafjallajökul vulkán kitöréséről szóló beszámoló, de az sem kizárt, hogy unalmában valamelyik 20. századi Pompejiről szóló filmadaptációt nézte akkortájt. Az ihlet forrása ugyan homályba vész, de kétségtelen tény, hogy a híres (vagy inkább hírhedt) rendező végül a fejébe vette, hogy bizony készít egy újabb adaptációt Pompeji nevezetes pusztulásáról. Bár ne tette volna!

A 2014-ben bemutatott film története rém egyszerű, néhány mondatban összefoglalható: a Britanniában élő „lovas kelta” törzsek fellázadnak a római uralom ellen, a felkelést leverik, és majdnem mindenkit legyilkolnak. Egy gyermek azonban, végignézve népe és szülei legyilkolását, a hullahegyek alatt valahogy túléli a mészárlást. Ő filmünk főhőse, Milo, akit nem sokkal később rabszolga-kereskedők találnak meg. A következő jelenetben tizenhét évet ugorva az időben, hirtelen Londiniumban [a mai Londonban – a szerk.] találjuk magunkat egy gladiátorviadalon, ahol a kisgyermekből izompacsirtává avanzsáló hősünk egy viadal keretein belül játszi könnyedséggel mészárolja le az ellene felvonuló többi gladiátort, az összegyűlt tömeg legnagyobb örömére. A Pompejiből érkező játékmester meglátja az ifjúbán a lehetőséget, és elviszi magával. Az út sem múlik el különleges esemény nélkül, hisz a menet Pompeji közelében egy helyi kereskedő hazatérő lányával, Cassiával találkozik, akinek az egyik lova felbukik. A lovat könyörületből Milo segíti át a másvilágra, miközben ifjú hősünk és hősnőnk között



A film plakátja (Europress/AFP@)

kialakul egy társadalmi osztályokon átívelő románc. Pompejibe érve megismerjük Cassia apjának nagyratörő terveit, amivel meg akarja nyerni magának a Rómából érkező szenátoron, Corvuson keresztül magát Titus császárt. A város a szenátor tiszteletére – aki nem mellesleg az a római előkelő, aki annak idején leverte a kelta lázadást és ezáltal felelős Milo szüleinek haláláért – ezért gladiátorjátékokat rendez, miközben a Vezúv épp kitörni készül. Közben persze kiderül, hogy Corvus korábban Rómában el akarta csábítani Cassiát is, ezért itt és most kapóra



Részlet a filmből (Europress/AFP@)

jön neki, hogy az apja befektetéseihez pénz kell, amit ő meg is ad örömmel, cserébe a lány kezéért. Noha Cassia visszautasítja, ez nem tántorítja el, s miközben a város már lángokban áll, magával hurcolja, persze csak azért, hogy a zűrzavarban időközben kiszabadult Milo megmenekíthesse a lányt. Természetesen a film végén mindenki megkapja jól megérdemelt(?) jussát.

Sajnos nem csak a sztori a film egyetlen gyenge pontja. A forgatókönyvírók (három is volt belőlük) nem voltak éppen a helyzet magaslatán. A karakterek nemcsak fekete-fehérek, de súlytalanok is, a jellemfejlődés legkisebb jelét sem látjuk, ami nem csoda, hisz összetett mondatok alig-alig kerülnek a szájukba. Persze itt a lényeg a nagybetűs KATASZTRÓFÁN volt, azt várja minden néző – gondolhatták –, minek összezavarni őket holmi karakterábrázolással vagy jellemfejlődéssel.

Milo szerepét a *Trónok harca* című sorozat Havas Jonja, Kit Harington kapta. Harington külső jegyei (értsd kigyúrt izmok) alkalmassá tehetik egy „látványfilm” szerepére ugyan, de kérdés, hogy már az említett sorozatban tőle megszokott bánatos pillantásokat nevezhetjük-e színészi eszköznek, hiszen mást nem is igen látunk a tarsolyában. A Cassiát alakító Emily Browningot a vegyes, de inkább negatív fogadtatású *Álomháborúból* ismerhetjük. Karaktere a Róma ellen lázadó, felvilágosult lány, aki még egy rabszolgába is bele tud szeretni; Browning ugyanakkor lényegében egy tetszőleges fiatal színésznőre bármikor lecserélhető lenne. Kiefer Sutherland alakítja a velejéig gonosz és korrump római szenátort, Quintas Attius Corvust (ha már latinozunk, akkor könyörgöm,

legyen már Quintus a neve!), aki nem győzi hangsúlyozni Róma fölényét és uralmát minden és mindenki felett. Nem mellesleg a szövegének döntő része abból áll, hogy ötpercenként elismétli a teljes nevét és rangját. Alakításáról mindent elmond, hogy jelölték az Arany Málna díjra is, mint a legrosszabb férfi mellékszereplő. Cassia szüleit Jared Harris és Carrie-Anne Moss játssza, teljesen súlytalanul.

A szereplőválogatás során tehát a készítők minden bizonnyal a következő receptet követték: főhősöknek végy egy vagy két „felemelkedőben lévő” (sorozat)színészt. Talán miattuk a sorozatok

rajongói meg fogják nézni ezt a filmet is, majd adj hozzájuk néhány olyan ismertebb színészt, akik pályájuk zenitjén a forgatókönyvet már az első oldalánál kihajították volna a kukába, ám régi fényük megfakult már, éppen ezért úgyis el fogják vállalni a szerepet, hátha sikerül visszakapaszkodniuk Hollywood élvonalába.

Sajnos nemcsak hibás latin nevek, de más történelmi pontatlanságok is vannak a filmben: a Britanniában megjelenő thrákok, vagy a „lovass” kelták ábrázolása hagy némi kívánni valót maga után. A gladiátorok – csakúgy mint a hollywoodi filmek többségében – sokkal inkább „kikockázott hasú” testépítő bajnokok, mintsem nyers, de hatásos gyilkosok.

Ha van pozitívuma a filmnek, akkor az a látvány. A gladiátorok fegyverei, páncélzata élethű, akárcsak maga Pompeji. A Vezúv kitörésének ábrázolása látványos és hangulatos. De Hollywoodban ismét elfelejtették azt az ősi szabályt, hogy csupán a látvány nem „adja” el a filmet. A mozi alatt végig az az érzése az embernek, hogy ezt már látta valahol. Hisz van itt egy kicsi *Ben Hur*, egy kis *Gladiátor*, de még egy-két apróság *A suttogóból*, sőt mi több a *Titanic*ből is.

A vulkán és a város szép ugyan a filmben, de ha erre kíváncsiak, irány inkább Olaszország, és nézzék meg eredetiben!



Részlet a filmből (Europress/AFP@)